

Gloser til Ovid Met. XV, 745-879

dēlūbrum, -i, 2 n.: helligdom, tempel

advēna, -æ, fælleskøn: en fremmed

tōga, -æ, 1 f.: toga (Her = "fred", da den kun blev båret i fredstid)

praecipuus adj. 1-2: særegen, fremragende

domi adv.: hjemme

prōpĕro 1: skynder mig, fremskaffer hurtigt

verto, -ti, -sum 3: vender, forandrer (NB: I vers 749: *vertere* = *verterunt* - kontraheret perfektum § 2.11)

stella, -æ, 1 f.: En stjerne (+ *comans*: ordret "en stjerne med hår" = en komet)

750 prōgenies, -ei, 5 f.: afkom, barn

exsisto, -stiti, -, 3: fremstår

scilicet adv. nemlig, vel sagtens (ironisk)

aequōreus adj. 1-2: hav-, som hører til havet

dōmo, -ui, -itum, 1: betvinger, overvinder

pāpyrifer, -ĕra, -ĕrum adj. 1-2: som frembringer papyrusplanter

septemfluus adj. 1-2: syvarmet, som strømmer ud i 7 munding

ratis, -is, 3 F: fartøj, skib

755 "Cinypheren Juba" → Cinyphere = Folkeslag ved floden Cinyps i Libyen. Juba = Konge i Numidien i Nordafrika.

Mitridateus adj. 1-2: (opkaldt) efter Mitridates, konge i riget Pontus, som efter langvarige kampe med romerne endelig blev besejret af Pompejus, og dræbte sig selv i 63 f.v.t.

tūmeo, -ui, - 2: svulmer, er opblæst/indbildsk → er rebelsk (ovf. bet.)

mĕreo, merui, 2: fortjener

gigno, gĕnui, genitum 3: avler

praeses, -idis fælleskøn 3: beskytter, forsvarer af + obj. gen.

fāveo, fāvi, fautum 2: begunstiger, gavner + dativ

ābunde adv. mer end nok, i rigelig mængde

760

foret = esset (Se § 2.22.). *Foret cretus* er en pls.kv.perf. konj. passiv.!

crĕsco, crĕvi, crĕtum 3: er født af + abl.

hic = Augustus, ille = Cæsar

quod = et foranstillet overgangsrelativ. Det viser tilbage til hele den foregående sætning. Oversæt med "det".

ut = ut primum (Se § 15.12 A)

lĕtum, -i, 2 N: Død

conjūro 1: sværger sammen

arma, -orum, 2 N pl.: våben. *Conjurata arma* "sammensvorne våben" er en omskrivning for "bevæbnede sammensvorne"

obvius adj. 1-2: på vej imod, i møde

cuique pronomen af *quisque*

765 moles, -is 3 F: vægt → anstrengelse (ovf. bet.). Hører sammen med *quanta*: "med hvor stor anstrengelse"

pāro 1: bereder, træffer forberedelser til

insidiae, -arum, 1 F. pl.: baghold, angreb

de Dardanio Iulo "fra Dardaneren Iulus" = Aeneas' søn

solane: sammensat af solus adj. 1-2: alene og -ne efterhængt spørgende partikel: Mon

exerceo 2: bevæger, foruroliger, plager. *Ero exercita* er en futurum exactum pas.

quam "jeg som..." indleder en relativ beskaffenhedssætning + konjunktiv

mōdo adv. blot, for nylig

Tydides, -ae M: Søn af Tydeus. Patronym brugt om Diomedes (Se § 3.1.1.).

NB: I 5. sang. af Iliaden kan man læse om, at Venus såres af Diomedes, fordi hun forsøger at redde Aeneas væk fra kampen.

Calydonius adj. 1-2: Kalydonisk

770 confundo, -fūdi, -fūsum 3: sammenblander, forstyrrer, bringer ud af fatning

natus egt. p.p.p. af nascor: fødes. Her et substantiv = et barn

error, -oris 3 M: vildfarelse, omflakkende rejse

frētum 2 N: Hav

silentum = silentium p.p.a. i gen. pl. af sileo 2: er stille. Her er "De stille" = "De døde" i underverdenen, som Aeneas besøger i 6. sang af Aeneiden.

fāteor, fassus sum dep. 2: tilstår, bekender

damnum 2 N: Nederlag

775

prior, prius adj. komparativ til primus: først af to, tidligere (Underforstået: *damnorum*)

sino, sivi, situm 3: tillader

en = interjektion (+spørgsmål): Mon?

ācuo 3: skærper, hvæsser (*acui* = passiv infinitiv)

repello, repuli, repulsum 3: forhindrer

neve = et ne

sacerdos, -tis 3 M: præst

talīs, -e adj. 3: sådan, af en sådan art (lægger sig til *verba*)

nēquiquam adv. til ingen nytte, forgæves

780

iacio, ieci, iactum 3: kaster, udslynger, ytrer

rumpo, rupi, ruptum 3: bryder

vetus, -eris adj. 3: gammel (Se § 4.2.1.). "De gamle søstre" = Skæbnegudinderne Parcerne

luctus 4 M: sorg

haut adv. ikke just

ferunt (Upersonligt): Man siger + A.c.I

crēpo, -pui, pitum 1: rasler, klirrer	ebur, eboris 3 N: elfenben, elfenbensstatue
terribilis, -e adj. 3: skrækindjagende (Se § 4.2 <i>terribilis</i> = <i>terribiles</i>)	feruntur auditi (esse) = "siges at være blevet hørt"
785 praemoneo, -ui, -itum 2: advarer, forvarsler	minor, -atus sum, -ari dep. 1: truer
nefas N. (indeklinabelt) forbrydelse, udåd (religiøst set)	lucus 2 M: lund
luridus adj. 1-2: bleggul, ligbleg	lito 1: giver gode varsler, lover et heldigt udfald
sollicitus adj. 1-2: urolig, oprørt	insto, stiti, statum 1: nærmer sig, truer
praebeo 2: giver, leverer	795 fibra 1 F: trævl på indvolde. Deraf = indvolde
fax, facis 3 F: fakkel, også om himmellegemernes lys: meteor, komet	caedo, cecidi, caesum 3: fælder, kløver, indhugger
visae (+ sunt) af video	caput, -itis 3 N: hoved. Her = galdeblæren. Den sidder ikke, hvor den skal, hvilket er det dårligste varsel, man overhovedet kan få!
nimbus 2 M: sky	exta, -orum 2 N. pl. indvolde
gutta 1 F: dråbe	ululo 1: hyl, tuder. <i>Ululasse</i> = <i>ululavisse</i> - kontraheret perfektum inf.
caerulus adj. 1-2: mørkeblå	erro 1: flakker/strejfer omkring
Lucifer, -eri 3 M: Lucifer = planeten Venus eller Morgenstjernen	motam (esse): perfektum inf. passiv af moveo: bevæger
ferrugo, -inis 3 F: rust, rustfarve	ventura = fut. ptc. af venio
vultum = en henseendes akkusativ (græsk brug af akk.!) "i henseende til ansigtet"	800 praemonitus, -us 4 M: forvarsel, advarsel
790 spargo, sparsi, sparsum 3: stænker, sprøjter	potuere = potuerunt - kontr. perfektum
Stygius adj. 1-2: hørende til Styx, helvedes, → ildevarslende (overført betydning)	deum = deorum
bubo, -onis 3 M: ugle	stringo, stinxi, strictum 3: trækker ud af sværdsmeden, drager
ōmen, -inis 3 N: et varsel, der ligger i en tilfældigt udtalt ytring	

dirus adj. 1-2: grufuld, frygtelig	vastus adj. 1-2: vidtudstrakt, vældig, stor	810
placeo 2 behager, Her: "er egnet"	solidus adj. 1-2: massiv	
Cytherea: tilnavn til Venus, fordi hun som skumfødt steg i land ved Cythera	tabularium, -ii 2 N: et arkiv (hvor offentlige dokumenter blev opbevaret)	
pectus, -oris 3 N: brystet	concussem = substantiveret ptc. af concutio: ryster → rystelse	
mōlior 4 dep. bestræber mig på, anstrenger mig for	metuo, -ui 3: frygter	
Aeneades, ae M: Efterkommer af Aeneas. Her brugt om Cæsar (Se § 3.1.1.)	ruina 1 F: sammenstyrtning, ødelæggelse	
condo, -didi, -ditum 3: gemmer, skjuler	adamus, -antis 3 M: stål	
nubes, -is 3 F: sky	perennis, -e adj. 3: bestandig, uforgængelig	
805 infestus, adj. 1-2: angribende, fjendtlig	noto 1: mærker, mærker mig (det i hukommelsen)	815
eripio, -ripui, -reptum 3: løsriver, befrier noget (akk.) fra nogen (dat.)	etiamnum adv. stadigvæk	
Atrides, ae M: Atride. Patronym brugt om både Agamemnon og Menelaos. Her = Menelaos (Se § 3.1.1.)	ignarus adj. 1-2: uvidende om + gen. sua går til <i>tempora</i>	
ensis = enses (Se bøjning af <i>sitis</i> § 3.3.5)	conpleo, -ēvi, -ētum 2: opfylder, udfylder	
talibus (+ <i>verbis</i> og et verbum fx <i>rogat</i> underforstået)	laboro 1: plages, er bekymret for	
insuperabilis, -e adj. 3: uovervindelig, uundgåelig	perficio, -feci, -fectum 3: fuldender, fuldfører, betaler fuldt ud	
paro 1: forbereder, stræber efter, forsøger	debeo, debui 2: skylder én (dat.) noget (akk.)	820
intro 1: træder ind i	unus lægger sig til <i>heres</i>	
licet: en koncessiv konjunktion + konjunktiv: Selvom, skønt. Her: "blot"	ōnus, -eris 3 N: byrde, besværlig opgave	
mōlimen, -inis 3 N: bestræbelse. Her sammen med <i>vasto</i> : "af kolossal bygning"	caedo, cecidi, caesum 3: fælder, dræber "caesi parentis" lægger sig til <i>ultor</i>	

moenia, -ium 3 N. pl.: mure

Emanthus adj. 1-2: makedonisk

iterum adv. endnu engang

maefient = 3. pl. futurum. Formen er passiv til *maefacio*: gør våd, væder

Philippi, -orum 2 M. pl.: Philippi, by i Makedonien, hvor Cæsarmorderne blev dræbt i 42 f.v.t.

825 supero 1: er overlegen, besejrer

taeda, -ae 2 F: fyrretræ, bryllupsfakkel → bryllup

fido, fisis sum 3: har tillid til, stoler på + genitiv

"non bene" ≈ "ikke klogt", "uden held"

minor 1 dep.: truer. *erit minata* = fut. ex. "vil have truet med" + A.c.l.

servio 4 træller for + dat. *Servitura* (+ *esse* underforstået)

quid interrogativt adv.: Hvorfor?

barbaries, -ei 5 F: fremmed land, udlandet

830 numero 1: opregner

quicumque, quaecumque, quodcumque indefinit pron.: hvilken som helst, enhver mulig

sustineo, tinui 2: holder, bærer

lex legis 3 F: lov

auctor, -oris 3 M: ophavsmand, en teknisk term for én, der foreslår en lov

835

nepos, -otis 3 M: barnebarn, efterkommer + venturorum (fut. ptc. af venio: kommer) "kommende slægters levetid"

prospicio, -spexi, -spectum 3: ser frem, drager omsorg for

conjux, -ugis 3 fælleskøn: ægtefælle, hustru

aequo 1: gør lige, kan måle sig med

cognatus adj. 1-2: beslægtet

sidus, -eris 3 N: stjerne

840

Fac = imperativ af facio: gør

iubar, -aris 3 N: stråleglans. Her = stjerne

excelsus adj. 1-2: høj

prospecto 1: ser ned på

for, fatus sum, fari 1 dep.: taler, siger

cum konj.: før

medi = medii genitiv af enten *medius* adj. eller *medium* 2 N: "Det miderste"

consisto, -stiti 3: stiller mig hen til, træder hen til

almus adj. 1-2: velgørende, huld, nådig

cerno, crevi, cretum 3: ser, bemærker

845

eripio, -ripui, -reptum 3: river ud, tager fra

patior, passus 3 dep.: finder mig i, tillader, lader + A.c.l

recens, -tis adj. 3: nylig afdøde

ignesco 3: kommer i brand, antændes

(animam) capere atque ignescere = A.c.I obj.
for sensit

sinus, -us 4 M: fold i toga → favn

luna = 2. sammenligningsled i ablativ ved
komparativen *altius*

flammifer, -era, -erum adj. 1-2:
ildbærende, flammende

spatiosus adj. 1-2: rummelig, vidt udstrakt,
stor

limes, -itis 3 M: rende, fure

850 mico, micui 1: glimter, funkler

fateor, fassus 2 dep.: tilstår, indrømmer

(benefacta) esse

quamquam conj.: selvom
NB: Skal meningsmæssigt stå forrest i linje 852

præfero 3: bærer foran, foretrækker,
sætter noget (akk.) over noget (dat.)

paternis (+ *actis* underforstået)

liber, -era, -erum adj. 1-2: fri

obnoxius adj. 1-2: underdanig/lydig over
for + dativ

invitus adj. 1-2: uvillig, imod sin vilje

855 cēdo, cessi, cessum 3: viger for, står
tilbage for + dativ

titulus 2 M: ære, anseelse

Agamemnon, -onis 3 M: Agamemnon

utor, usus sum 3 dep.: bruger, anvender +
ablativ

aequo 1: kan måle mig med

tempero 1: blander på rigtig måde,
styrer, leder

triformis, -e adj. 3: trefoldig, tredobbelt
860

cēdo, cessi, cessum 3: viger for + dat.

indiges, -etis 3 M: en indenlandsk guddom
specielt en hero

Quirinus = Romulus

Gradivus = Mars

sacratus adj. 1-2: indviet, optaget blandt

inter præp. styrer *Caesareos penates*
865

Tarpeius adj. 1-2: tarpejisk, navnet på den
klippeside af Capitol, hvorfra forbrydere
blev nedstyrtede.

vātes, -is 3 M: en af guderne inspireret
sanger (rapsode, skjald), digter

fas 2 N: tilladeligt (if. religiøse forskrifter),
ret

pius adj. 1-2: hellig, retmæssig. *Pium est* +
inf. "Det er en hellig pligt"

serus adj. 1-2: sen

aevum 2 N: liv, levetid

caput Augustum = Augustus
870

faveo, favi, fautum 2: begunstiger, er nådig
imod + dat.

precor, -atus sum 1 dep. beder, bønfaller

opus, operis 3 N: værk

exigo, -egi, -actum 3: fuldfører,
fører igennem til slutningen

ira 1 F: vrede

ignis 3 M: ild

ferrum 2 N: jern, stål

edax adj.3: ædende, fortærende

aboleo, -levi, -letum 2: tilintetgør,
ødelægger

vetustas 3 F: ælde

volo, volui, -, velle: vil (her futurum)

nil = nihil

nil nisi: 'ingen anden...end'

ius, iuris 2 N: ret +gen. Her: om
ret over noget/til noget

incertus adj. 1-2: usikker, uvis

spatium 2 N: rum

finio 4: afslutter

875 pars, partis 3 F: del

mei = en form af ego "af mig"

altus adj. 1-2: dyb, høj

perennis adj. 3: evig (hører til subj. i ferar)

indelebilis adj. 3: uudslettelig

qua adv: der hvor

pateo, -ui, 2: er åben, breder mig ud,
strækker mig

domo, domui, domitum 1: tæmmer,
betvinger, overvinder

potential 1 F: magt

lego, lexi, lectum 3: læser, læser højt

os, oris 3 N: mund

saeculum 2 N: generation, tidsafsnit,
senere: århundrede

quid..veri: "noget sandt"

vātes, -is 3 M: egt. sandsiger: her
også: skjald, digter, men med den
oprindelige betydning aktiv

praesagium 2 N: forudsigelse

